

HAVSPLAN

FÖR BLEKINGES KUSTKOMMUNER

Ändring av översiktsplaner avseende havsområdet i
Sölvesborgs kommun - Karlshamns kommun
Ronneby kommun - Karlskrona kommun

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Samrådsredogörelse över Havsplan för Blekinges kustkommuner

Detta projekt har medfinansierats genom statligt stöd i form av KOMPIS-bidrag (KOMmunal Planering i statlig Samverkan) från Havs- och vattenmyndigheten förmedlade av Länsstyrelsen Blekinge län.

Sammanställt av:	Sölvesborgs kommun, Karlshamns kommun, Ronneby kommun och Karlskrona kommun med stöd av SWECO
Arbetsgrupp:	Dan Janérus, Sölvesborgs kommun Jeanette Conradsson, Karlshamns kommun Toomas Randsalu, Karlshamns kommun Kristina Eklund, Ronneby kommun Christina Johansson, Karlskrona kommun Hanna Olsson, Karlskrona kommun
Miljökonsekvenser:	Stina Brask Bilén och Niklas Egriell, SWECO
Projektledning och layout:	Mikael Bäckman och Jonas Ronsby, SWECO
Illustrationer på omslag:	Petra Skarmyr, Ronneby kommun
Kartor på omslag:	© GIS-data från LM, SGU; AquaBiota, LST, HaV, HELCOM Naturvårdsverket, Transportstyrelsen, Sjöfartsverket, samt respektive kommun.

Vad är en samrådsredogörelse?

När en kommun upprättar eller ändrar en översiktsplan ska man samråda med bland andra länsstyrelsen, regionala organ och grannkommuner. Kommunmedborgarna ska också ges chansen att säga sin mening. Förslag till *Havsplan för Blekinges kustkommuner* utgör en ändring av respektive kommuns översiktsplan. Havsplanen var ute på samråd under perioden 2018-02-21 till och med 2018-05-04.

Alla synpunkter som kommit in under samrådsskedet redovisas i denna samrådsredogörelse. Här redovisas även i vilken utsträckning synpunkterna har kunnat tillgodoses. Av samrådsredogörelsen framgår också vilka synpunkter som inte har kunnat beaktas i det nu reviderade planförslaget och skälen till detta.

I samrådsredogörelsens *kommentarer* redovisas kommunernas ställningstaganden till inkomna synpunkter, huruvida de tillgodoses eller inte samt en motivering. I avsnittet *Planförslaget efter samrådet* redovisas vilka förändringar av planförslaget som tillkommit efter samrådsskedet.

Samrådsredogörelsen ligger till grund för och motiverar planförslaget och ställs därför ut tillsammans med det reviderade planförslaget.

Innehåll

Sammanfattning av samrådet	6
Läsanvisning.....	6
Planförslaget efter samrådet	7
Plankartan	7
Planbeskrivning	8
Kvarstående synpunkter som inte har kunnat tillgodoses	9
Hur har samrådet gått till?.....	9
Samrådsförslaget.....	9
Utskick och annonsering	10
Samrådsaktiviteter	10
Inlämning av synpunkter.....	10
Vilka har deltagit?.....	10
Yttranden med synpunkter har inkommit från:	10
Yttranden utan erinran har inkommit från:.....	11
Redovisning av inkomna yttranden med synpunkter	11
1. Länsstyrelsen i Blekinge	11
2. Havs- och vattenmyndigheten	16
3. Försvarsmakten	16
4. Sjöfartsverket	19
5. Trafikverket.....	21
6. Karlskrona kommun - kommunledningsförvaltningen	22
7. Ronneby kommun - kommunstyrelsen.....	22
8. Kristianstads kommun	23
8. Torsås kommun - kommunstyrelsen.....	23
10. Borgholms kommun - kommunstyrelsens utskott.....	23
11. Sveriges yrkesfiskare - SYEF och SFPO	25
12. Naturskyddsföreningen Karlshamn	25
13. Svenska kraftnät.....	27
14. E.ON	27
15. Blekinge Offshore	28
16. S W (privatperson redovisas med initialer).....	29

Fortsatt planarbete	30
Medverkande tjänstemän	30

BILAGA 1 - Minnesanteckningar från samrådsmöte

BILAGA 2 - Minnesanteckningar från möte med BL, fiskare

BILAGA 2 - Länsstyrelsens samrådsyttrande redovisat i sin helhet

Sammanfattning av samrådet

Samrådet pågick under perioden 21 februari till och med den 4 maj 2018. Den 6 mars 2018 hölls ett samrådsmöte - se bilaga 1 för redovisning av mötesdiskussionen.

Under samrådet har totalt 27 skriftliga yttranden inkommit till de fyra kommunerna. Samtliga yttranden med synpunkter redovisas sammanfattat från sida 11 och framåt.

Inkomna synpunkter har framförallt rört hanteringen av intressekonflikter mellan naturskydd och energiproduktion till havs kontra Försvarsmaktens och sjöfartens intressen. Även havsplanens möjliga påverkan på fiskets har lyfts.

I samrådet har vikten av mellankommunal dialog, men även dialog och samförstånd mellan myndigheter lyfts som en väg framåt. Här har även påpekats vikten av att se bortom kommun- och länsgränser för att hitta fram till bra helhetslösningar.

En del synpunkter har rört önskemål om att korrigera rena brister eller felaktigheter i beskrivning av planeringsförutsättningar och konsekvenser.

I stort har inkomna synpunkter varit både konkreta och vägledande för det fortsatta arbetet. Ett fåtal synpunkter har rört sådant som ligger utanför havsplanens möjlighet att påverka.

Planförslaget har reviderats utifrån samrådssynpunkterna och under rubriken *Planförslaget efter samrådet* listas vilka förändringar av den kommungemensamma havsplanen som samrådet har medfört.

Läsanvisning

Denna samrådsredogörelse innehåller dels en redovisning för hur samrådet bedrivits, dels en sammanfattning av de synpunkter som kommit in med kommentarer till synpunkterna. I bilaga 1 redovisas minnesanteckningar från samrådsmötet. I bilaga 2 återfinns länsstyrelsens samrådsyttrande i sin helhet.

Alla yttranden som inkommit redovisas sammanfattat i denna samrådsredogörelse. Samtliga yttranden finns i sin helhet i remissammanställningen på utställningsplatser. Originalyttrandena finns kvar hos respektive mottagande kommun: Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen i Karlskrona kommun, Miljö- och byggnadsförvaltningen i Ronneby kommun, Samhällsbyggnadsförvaltningen i Karlshamns kommun och Samhällsbyggnadsförvaltningen i Sölvesborgs kommun.

Varje yttrande redovisas från sida 11 och framåt, under en rubrik namngiven efter vem eller vilken instans som yttrat sig. Yttrandet besvaras sedan under rubriken *kommentar* under respektive yttrande. Privatpersoner benämns endast med initialer - detta för att underlätta i samband med nätpublicering. När samrådsredogörelsen publiceras på nätet tas personuppgifter (förnamn, efternamn och fastighetsbeteckning) i rubrikerna bort och enbart initialer lämnas kvar med anledning av dataskyddsförordningen (GDPR).

Planförslaget efter samrådet

Med anledning av de synpunkter som framförts under samrådet har framförallt följande frågor studerats vidare:

- möjligheten att närmare ringa in potentialen (utifrån ett antal kriterier) för att inom havsplanens avgränsning kunna dumpa muddermassor.
- klargöra vilka konfliktpunkter som finns mellan olika former av områdesskydd och Försvarsmaktens intressen inom aktuellt havsområde.
- närmare samordning med den statliga havsplaneringen som pågår parallellt.
- utvecklad beskrivning av näringslivsperspektivet och dess koppling till havet

Förekommande synpunkter har till största delen kunna tillgodosetts genom ändringar inför utställning, se lista nedan.

Plankartan

Nedan listas de övergripande förändringar som samrådet föranlett rörande havsplanens plankarta:

- Nytt område Efn (12) med användning energiproduktion skapas för att täcka in det område inom vilket det finns ett tillstånd för vindkraftsanläggning vid Taggen.
- Utpekade naturområde renodlas till sådana som baseras på områden med underliggande områdesskydd. Område 2b går upp i område Efn (12), nytt område med energiändamål.
- Områden som redovisats som natur med grön färg på plankartan, men saknat beteckning - ges sådan. Områdena betecknas som område NF (3) och FN (4) på plankartan.
- Små justeringar av gränser mellan områden för att samordna den kommungemensamma havsplanen med den statliga havsplaneringen som pågår parallellt.
- Justerad redovisning av försvarsmaktens anspråk på plankartan så att alla riksintresseanspråk redovisas skrafferat på kartan.
- Planområdets olika delområden ges nya beteckningar i linje med den statliga havsplaneringens sätt att benämna delområden. Genom ändringen kommer det mera tydligt framgår vilka användningar som har prioritet i respektive område. Till exempel Fn (8) utgör område där försvarsintresset har prioritet men där det även finns naturvärden att ta hänsyn till. På plankartan har områdesbeteckningar ändrats enligt nedan:

➤ Område 1a blir Efn (11)

➤ Område 2e blir FN (6)

➤ område 1b blir Efn (14)

➤ Område 3a, 3b, 4a och 4b blir F (7) och FN (8)

➤ Område 2a blir Nf (1)

➤ Område 3c blir FN (10) och fn (15)

➤ Område 2b blir Efn (12)

➤ Område 4c blir FU (9)

➤ Område 2c blir Nf (2)

➤ Område 5a och 5b blir FEn (13)

➤ Område 2d blir FN (5)

Planbeskrivning

Nedan listas de övergripande förändringar som samrådet föranlett rörande havsplanens ingående kapitel:

Inledning

- Statens respektive kommunens roll i avvägningen mellan allmänna intressen förtydligas.
- En tydligare redovisning över havsplanens mandat kontra övriga instansers mandat.
- Uppdatering av skrivningar kring process och

Planförslag

- Kompletteringar kring övergripande ställningstagande.
- Omarbetning utifrån nya områdesbeteckningar, områdesgränser och nya områden på plankartan.
- Försvarsmaktens synpunkter föranleder ändringar. De avsnitt som berör hur Försvarsmaktens anspråk hanteras i förhållande till naturintressen kommer att förtydligas. Det handlar om Försvarsmaktens behov av att kunna märka ut militära farleder och influensområde för buller. Även förhållandet till utvinning och lagring av material samt fast infrastruktur och vattenbruk förtydligas.
- Sjöfartsverkets synpunkter kring fasta installationer beaktas.
- Mellankommunala samband förtydligas.
- En genomgång och justering av hela planförslagskapitlet i syfte att förtydliga konflikter mellan anspråk och havsplanens ställningstaganden.

Planeringsförutsättningar

- Yrkesfiskets utbredning, omfattning och karaktär förtydligas. Det fiskas inte enbart inom områden som är av riksintresse för yrkesfisket.
- Att lagring av material (dumpning) utgör tillståndspliktig verksamhet förtydligas.
- Sjöfartens förutsättningar, omfattning, karaktär och behov förtydligas. Beskrivningen kompletteras och fördjupas, bland annat behöver sjöfartens betydelse för samhällsekonomi och näringspolitik lyftas fram.
- Påpekade brister avseende planeringsförutsättningar i övrigt korrigeras.
- En genomgång och justering av hela kapitlet har gjorts i syfte att förtydliga och säkerställa att relevant information presenteras.

Konsekvenser

- Beskrivningen av sjöfartens omfattning, karaktär och konsekvenser förtydligas, bland annat rörande den utökade sjöfartens omgivningspåverkan.
- Påpekade brister i konsekvensbeskrivningen korrigeras.
- En genomgång och justering av hela konsekvenskapitlet har gjorts i syfte att förtydliga och säkerställa en transparent och korrekt bedömning.

Kvarstående synpunkter som inte har kunnat tillgodoses

Vissa synpunkter har varit av sådan art att dessa inte lämpligen hanteras genom en kommunal översiktsplan. Vissa frågor hanteras istället av andra myndigheter och genom annan lagstiftning än plan- och bygglagen som reglerar både vad en översiktsplan SKA och FÅR innehålla.

- Begränsning av restriktioner rörande yrkesfiske med passiva redskap inom naturområden.
- Begränsning av restriktioner rörande skydds jakt inom naturområden.
- Krav på inrättande av skyddszoner, förbud för bottenrålning och begränsningar av sjöfartens utsläpp och buller.

Hur har samrådet gått till?

Samrådet för havsplanen pågick under perioden 21 februari 2018 till och med 4 maj 2018. Information om samrådet skickades ut enligt sändlista till remissinstanser samt föreningar och företag.

Samrådsförslaget

Samrådet omfattade förslag till kommungemensam havsplan över Karlskrona, Ronneby, Karlshamns och Sölvesborgs kommuners havsområde. Havsplanen utgör ett förslag till ändring av respektive kommuns översiktsplan och består av en planbeskrivning och en plankarta med tillhörande teckenförklaring.

Utskick och annonsering

En gemensam kungörelse sattes in i lokalpressen den 18 februari 2018. Meddelande om samråd skickades även ut per post och e-post till ca 500 mottagare (inkluderande myndigheter, föreningar och företag) som bedömts ha ett särskilt intresse av havsplanen och dess ställningstaganden. Samrådet annonserades även i sociala medier.

Samrådsaktiviteter

Havsplanen ställdes i de fyra kustkommunerna sammantaget ut på ca 15 utställningsplatser och på respektive kommuns webbplats. Det anordnades även ett gemensamt samrådsmöte i Karlshamns rådhus den 6 mars 2018. På mötet presenterades förslaget till havsplan närmare och det lämnades även öppet för dialog. På mötet deltog, utöver kommunrepresentanter och konsulter, ca 55 personer. Minnesanteckningar från mötet redovisas i slutet av denna samrådsredogörelse, se bilaga 1.

Inlämning av synpunkter

Synpunkter har kunnat skickats in under samrådet per brev och per e-post till alla fyra kommuner som samverkat i framtagandet av havsplanen. Under samrådet har totalt 27 yttranden inkommit, varav sju från statliga myndigheter, två från regionala organ, tre från grannkommuner, nio från nämnder, råd och bolag inom de fyra samverkande kommunerna, fem från företag, föreningar och andra grupper samt ett yttrande från privatpersoner.

Vilka har deltagit?

Yttranden med synpunkter har inkommit från:

1. Länsstyrelsen i Blekinge
2. Havs- och vattenmyndigheten
3. Försvarsmakten
4. Sjöfartsverket
5. Trafikverket
6. Karlskrona kommun - kommunledningsförvaltningen
7. Ronneby kommun - kommunstyrelsen
8. Kristianstads kommun - kommunstyrelsens arbetsutskott
9. Torsås kommun - kommunstyrelsen
10. Borgholms kommun - kommunstyrelsens arbetsutskott
11. Sveriges yrkesfiskare - SYEF och SFPO
12. Naturskyddsföreningen Karlshamn
13. Svenska kraftnät
14. E.On
15. Blekinge Offshore
16. S W (yttrande från enskild)

Yttranden utan erinran har inkommit från:

17. Länsstyrelsen i Skåne
18. Skogsstyrelsen
19. Region Blekinge
20. Karlshamns kommun - Fritidsnämnden
21. Karlshamns kommun - Tekniska nämnden
22. Ronneby kommun - Miljö- och byggnadsnämnden
23. Ronneby kommun - Socialnämnden
24. Ronneby kommun - Utbildningsnämnden
25. Ronneby kommun - Fritid och kulturförvaltningen
26. Ronneby kommun - Kommunala Rådet för Funktionshinder
27. Räddningstjänsten Västra Blekinge

Redovisning av inkomna yttranden med synpunkter

Nedan följer en redovisning av inkomna yttranden med synpunkter. Yttrandena har kortats ner men avsikten är att alla synpunkter ändå redovisas i enlighet med vad som yttrats. Samtliga yttranden finns i sin helhet i remissammanställningen på utställningsplatser där havsplanen ställs ut. Yttranden finns även i original hos respektive mottagande kommun.

1. Länsstyrelsen i Blekinge

Nedan redovisas länsstyrelsens yttrande i sammandrag. Yttrandet finns återgivet i sin helhet sist i dokumentet, se bilaga 2.

Länsstyrelsens synpunkter och råd

Länsstyrelsen ställer sig positiv till att kommunerna genomför en interkommunal havsplan för länet. En havsplan ämnar skapa välbehövlig överblick över kommunens planeringssituation och tydliggör långsiktigt strukturella frågeställningar och utvecklingsstrategier.

Kommentar

Noteras.

Riksintressen

Kommunerna har angivit vilka riksintressen som finns i kommunerna och angivit hur riksintressena ska tillgodoses under respektive riksintresse.

Länsstyrelsen vill framföra att utanför Sölvesborg och Karlshamns kust finns områden utpekade som riksintresse för energi enligt 3 kap. 6 § MB. Vindkraftsproduktion i dessa lägen utgör en konflikt med riksintresset för totalförsvaret och Sjöövningssområde Hanö. Etablering av vindkraftverk och andra höga objekt kan medföra betydande negativ påverkan på militära intressen och utpekade riksintressen för totalförsvarets militära del. Den exakta effekten kan i vissa fall inte beskrivas öppet med hänsyn till att informationen omfattas av försvarssekretess. Se mer under rubriken Energiproduktion och energidistribution.

Kommentar

Noteras. Havsplanen vill inte stänga dörren för en vindkraftsetablering men ger även uttryck för att Försvarsmaktens intressen väger tungt. Utgångspunkten är att så långt möjligt pröva förutsättningarna för samexistens mellan försvar och anläggning för energiutvinning genom gemensamt acceptabla lösningar för att tillgodose intressenas behov av havsområdet. Dock är det staten som vid en eventuell prövning av produktionsanläggning för energi avgör om samexistens är möjlig.

Totalförsvarets civila delar- MSB

Länsstyrelsen vill upplysa kommunerna att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har tidigare meddelat att man under 2018 kommer att arbeta med att se över riksintresse för totalförsvarets civila delar och som är viktiga att beakta i den översiktliga planeringen framöver.

Kommentar

Noteras. Havsplanen kompletteras med uppgift om att arbete pågår kopplat till riksintresse för totalförsvarets civila delar.

Riksintresse enligt 4 kap. 1 och 2 MB

Natur

Enligt 4 kap. 1 och 2 §§ MB får exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön komma till stånd i utpekade områden av riksintresse endast om det kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden. Turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets intressen ska särskilt beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön.

Kommentar

Havsplanen förtydligas rörande beaktandet av riksintressen.

Enligt 7 kap. 28 a§ MB krävs tillstånd för att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Skada på ett Natura 2000-område kan uppkomma även om åtgärden sker utanför området, eftersom det kan påverka livsmiljön eller de arter som finns inom skyddsområdet. De utvecklingsområden som kan påverka ett Natura 2000-område, bör undantas från exploatering.

Kommentar

Havsplanen förtydligas rörande risk för påverkan från exploatering i närheten av Natura 2000 områden.

Miljökonsekvenser gällande energi (sid 33), "Dessa höga ljud som uppstår vid pålning kan fördras långa sträckor i vatten". Länsstyrelsen vill påpeka att ljudvågorna vid pålningsarbete kan bli så starka att de orsakar permanenta hörselskador hos tumlare nära arbetsplatsen och kan störa deras beteende på flera kilometers avstånd. Länsstyrelsen anser att denna miljökonsekvens tydligt bör framgå i stycket.

Kommentar

Konsekvenskapitlet kompletteras enligt ovan. Pålning kommer att särskilt behandlas i havsplanen både vad gäller konsekvensredovisning men även som en företeelse att begränsa.

Notera att BSPA-områden nu för tiden kallas Helcom MPA (Marine Protected Areas). Benämningen på sid. 34, 39 och 77 bör justeras.

Kommentar

Havsplanen korrigeras enligt ovan.

Under stycket om miljö kvalitetsnormer för vatten nämns EU:s ramdirektiv för vatten och förvaltningen av vattenförekomsterna. Länsstyrelsen anser att stycket bör kompletteras med information om havsmiljödirektivet som även det innehåller relevanta miljö kvalitetsnormer med en förvaltning kopplad till sig. Övriga regleringar som är värdefulla att se över i den kommunala havsplaneringen är ankringsförbud, sjötrafikförordningen, ammunitionsdumpningsplatser, dykförbud och lagstiftning kopplad till kulturmiljö.

Kommentar

Havsplanen kompletteras med information om havsmiljödirektivet. Även redovisningen och hanteringen av övriga regleringar som listas ovan ses över.

Länsstyrelsen redovisar förslag till kompletterande och omformulerade texter: bottensubstratens koppling till naturvärden, NK23 Torhamns skärgård, N5 Biskopsmåla, s. 73 del av mening, övriga områdesskydd och värden, s. 33 fiskdöd och s. 54 vattenbruk.

Kommentar

Havsplanen korrigeras enligt förslag.

Yrkesfiske 3 kap. 5 § MB

Havsplanen ska ge förutsättningar för yrkesfisket. Länsstyrelsen redovisar förslag till kompletteringar och förtydligande: s. 29 luftutsläppens påverkan på fiske, s. 29 fler Natura 2000-områden, NK16 Listerby skärgård-Tromtö områdets betydelse för fisk, s. 20 Hanöbanken yrkesfiskets intressen, s. 22 socialt hållbart yrkesfiske, s. 26 och 29 socialt och ekonomiskt hållbart fiske, s. 39 fredningsområden och s. 52 planeringsförutsättningar fiske.

Kommentar

Havsplanen korrigeras enligt förslag.

Energi 3 kap. 8 § MB

I enlighet med 4 kap. 10 § MB gällande avvägning mellan oförenliga intressen vill Länsstyrelsen upplysa kommunerna att i samrådshandlingen (2018-01-08) anges under Områdesvisa ställningstagande (s.19-21) fyra områden med huvudanvändning energi, antingen ensamt eller i kombination med annan huvudanvändning. Dessa områden stämmer överens med de av Statens Energimyndighet utpekade riksintressena för vindbruk. För två av områdena, 5a (Hanöbanken väst) och 5b (Hanöbanken öst), finns sedan tidigare en intressekonflikt med riksintresse för totalförsvaret. I Förslag till Havsplan Östersjön (samrådshandling 2018-02-15) från Havs- och vattenmyndigheten har riksintresset för vindbruk vägts bort. Därmed avviker den föreslagna havsplanen för Blekinges kustkommuner mot det nuvarande förslaget till nationell havsplan från Havs- och vattenmyndigheten.

Kommentar

När det gäller avgränsningen av områden för energiändamål har den kommungemensamma havsplanen haft som utgångspunkt utpekade riksintresseområden för energiproduktion. Ett utpekande av områden för energiändamål i den kommunala havsplanen ska endast ses som ett ställningstagande i att kommunerna ställer sig positiva till energiändamålet i området. Kommunerna är medvetna om Försvarsmaktens intressen inom samma område och bekräftar i havsplanen att det är staten som i slutändan gör avvägningen mellan motstående intressen i området.

Vid en jämförelse med den statliga havsplanen kan vi se att de frångått utpekade riksintresseområde vid Hanöbanken. När det gäller riksintresseområdet vid Taggen har staten utökat området med energiändamål till att omfatta det område som det finns en tillståndsgiven anläggning inom.

I nu aktuell kommungemensam havsplan kommer även fortsättningsvis riksintresseområden för energiproduktion att få motivera utpekade områden med prioriterat energiändamål. Havsplanen kommer utöver det att kompletteras med energiområde med utgångspunkt i det tillståndsgivna området kring Taggen.

Regionala och mellankommunala intressen

Länsstyrelsen, stödjer planens inriktning om samordning genom gemensamma riktlinjer för flera kommuner. De mellankommunala intressena kan med fördel även redovisas på karta.

Kommentar

Havsplanen förtydligas avseende mellankommunala intressen. Kommunerna ser att besöksnäring inte är starkt kopplad till havsplanens avgränsade område som ligger helt utanför kust och skärgård och som närmast 300 meter från närmaste ö eller fastland. Däremot ser vi att energi och sjöfart är frågor som mer tydligt har en mellankommunal dimension. Detta kommer ytterligare att lyftas i havsplanen.

Olika typer av etableringar till havs riskerar att ligga inom MSA-påverkade zoner eller inom influensområden för luftrum enligt 3 kap. 9 § MB. MSA-ytor för flygplatsen i Ronneby är redovisad enligt planen men zonerna från Kalmar och Kristianstad, bör även de redovisas i planen. Flygplatserna är sakägare och ska därför beredas möjlighet att yttra sig.

Likaså ska Luftfartsverket och Försvarsmakten, i egenskap av sakägare, ges möjlighet att yttra sig över planen. Länsstyrelsen förutsätter att kommunen hör berörda flygplatser samt Luftfartsverket och Försvarsmakten.

Kommentar

Havsplanen kompletteras med redovisning av samtliga MSA-ytor som överlappar planområdet. Alla berörda flygplatser har beretts möjlighet att yttra sig.

Hälsa och säkerhet, olyckor, översvämning och erosion

Planen behandlar väldigt lite om miljöfarlig verksamhet eller förorenade områden. Länsstyrelsen anser att det vore fördelaktigt med en underkarta som pekar ut kända områden med föroreningar och ammunitionsdumpningsplatser, inklusive platser där man hittat senapsgas.

Kommentar

Havsplanen kompletteras avseende redovisning av området med föroreningar/ammunitionsdumpningsplatser.

Utvinning av material

Område 4c. Klippbanken. Den interkommunala planen stämmer i detta område överens med punkten som pekats ut i det statliga samrådsförslaget på havsplan för Östersjön framtaget av Hav och Vattenmyndigheten.

Kommentar

Noteras.

Förorenade områden

Länsstyrelsen påpekar att under förslag till åtgärder föreslås bland annat att en "regional plan för oljebekämpning i kustområdet bör tas fram för Blekinge för att minska skadan som uppstår vid eventuella sjöfartsolyckor som medför större oljeläckage". Länsstyrelsen påpekar att det finns en uppdaterad regional oljeskyddsplan (2017) som behöver kompletteras med en uppdaterad miljöatlas.

Kommentar

Havsplanen korrigeras avseende oljeskyddsplan och kompletteras med uppgift om behovet av en uppdaterad miljöatlas.

Kulturmiljö - Marinarkeologi

Texten bör använda begreppet fornlämning istället för fornminnen. Kompletteringar och justeringar; förklara kulturmiljölagen och arkeologiska processen inom "Områdesvisa ställningstaganden", s. 13 intressekonflikter, s. 19 helhetsbild av planeringsförutsättningar till havs, s. 21 översvämmade, nämn kulturmiljölagen, s. 27 förtydligande om KML, s. 35 tidig kontakt med LST, s 39 ta upp KML.

Kommentar

Havsplanen korrigeras enligt ovan.

Friluftsliv

Notera att riksintressen för friluftsliv utpekats av Naturvårdsverket efter samråd med Havs- och vattenmyndigheten. Fiskeristyrelsen har upphört (sid 49). Riksintressen för yrkesfiske utpekats av Havs- och vattenmyndigheten eftersom Fiskeriverket har upphört (sid. 53).

Kommentar

Havsplanen korrigeras enligt ovan.

Hushållning med resurser / Grön infrastruktur och ekosystemtjänster

I det beskrivande stycket om ekosystemtjänster under kapitlet om planeringsförutsättningar (sid. 38-39) föreslår Länsstyrelsen att man kompletterar texten med kopplingen till grön infrastruktur.

Det skulle även vara av intresse att bedöma vilka ev. konsekvenser förslaget till havsplan har på naturens förmåga att leverera ekosystemtjänster till förmån för människor och samhälle, samt hur planförslaget påverkar den marina gröna infrastrukturen.

Det är positivt att grön infrastruktur nämns i värdebeskrivningen under natur (planeringsförutsättningar, sid. 67). Länsstyrelsen föreslår att det sista stycket flyttas fram till inledningen, förslagsvis i kombination med beskrivningen av ekosystemtjänster på sid. 38.

Kommentar

Havsplanen justeras enligt ovan och kompletteras avseende ekosystemtjänster samt hur planförslaget påverkar den marina gröna infrastrukturen. Här kommer bland annat "Plattform för grön infrastruktur" att fungera som underlag.

2. Havs- och vattenmyndigheten

HaV framför förtydliganden. S. 11: Sveriges maritima strategi, ej marina. S. 53: HaV meddelar riksintresseanspråk yrkesfiske.

Kommentar

Havsplanen korrigeras enligt ovan.

3. Försvarsmakten

Försvarsmakten framför erinran på förslag om naturskydd, hänsynsområden och anläggningar som innebär skada på riksintresse genom att Försvarsmaktens verksamhet försvåras eller begränsas. Områdesvisa ställningstaganden:

1a. Taggen: Energiutvinning

Inom område 1a. Taggen kan etablering av vindkraftverk komma att skada riksintressen för totalförsvarets militära del som omfattas av sekretess. Försvarsmakten kan således inte acceptera vindkraft i området.

Kommentar

Taggen vindpark erhöll tillstånd av mark- och miljödomstolen i november 2011. Detta tillstånd överklagades men 2013 fastställde högsta domstolen tillståndet. Projektet har därefter lämnat in en ansökan om så kallad tillståndändring, för att medge installation av högre verk (220 meter i stället för 170 meter) och mark- och miljödomstolen har medgivit detta tillstånd. Beslutet är dock överklagat och nu handläggs det av mark- och miljööverdomstolen.

Omgivande område kommer att avgränsas i linje med den statliga havsplanens avgränsning av energiområde kring Taggen. Detta innebär att energiändamål även införs i det område som det idag finns ett tillståndsgivet projekt.

Kommunerna ställer sig positiva till havsbaserad vindkraft men för att tillmötesgå Försvarmakten kompletteras dock områdesbeskrivningen med skrivningen:

"Utgångspunkten är att så långt möjligt pröva förutsättningarna för samexistens mellan försvar och anläggning för energiutvinning genom gemensamt acceptabla lösningar för att tillgodose intressenas behov av havsområdet. Dock är det staten som vid en eventuell prövning av produktionsanläggning för energi avgör om samexistens är möjlig".

1b. Trolleboda: Energiutvinning

Inom området kan etablering av vindkraftverk komma att skada riksintressen för totalförsvarets militära del som omfattas av sekretess. Försvarmakten kan således inte acceptera vindkraft i området.

Kommentar

Områdesbeskrivningen kompletteras med skrivningen:

"Utgångspunkten är att så långt möjligt pröva förutsättningarna för samexistens mellan försvar och anläggning för energiutvinning genom gemensamt acceptabla lösningar för att tillgodose intressenas behov av havsområdet. Dock är det staten som vid en eventuell prövning av produktionsanläggning för energi avgör om samexistens är möjlig".

2a. Sölvesborgsviken: Natur och sjöfart

Inom området finns militära farleder som behöver kunna märkas ut, Försvarmakten önskas att detta kan tillgodoses oavsett utpekade anspråk.

Kommentar

Havsplanen förtydligas avseende Försvarmaktens behov av att kunna märka ut farleder oavsett utpekade anspråk.

2c. Pukaviksbukten: Natur och sjöfart

Inom området finns militära farleder som behöver kunna märkas ut, Försvarmakten önskas att detta kan tillgodoses oavsett utpekade anspråk.

Kommentar

Havsplanen förtydligas avseende Försvarmaktens behov av att kunna märka ut farleder oavsett utpekade anspråk.

2d. Gåsafeten: Natur

Delar av områdesanspråket med huvudanvändning natur är beläget inom riksintresse sjöövningsområde Hanö. Inom sjöövningsområdet kan Försvarmakten inte acceptera åtgärder som avser naturskydd eller inrättande av naturskydd då det kan föranleda att Försvarmakten tvingas begränsa verksamheten vid övningsområdet. En sådan begränsning, bedömer Försvarmakten, föranleder skada på riksintresset.

Delar av områdesanspråket är också lokaliserat inom influensområde för buller för riksintresse Södra Tjurkö och Bollö skjutfält. Försvarmakten kan inte acceptera åtgärder som innebär krav på att minska bullerstörningar i området, då det skulle innebära begränsningar av verksamheten vid skjutfälten.

Inom området finns militära farleder som behöver kunna märkas ut, Försvarmakten önskas att detta kan tillgodoses oavsett utpekade anspråk.

Kommentar

Havsplanen förtydligas avseende Försvarmaktens behov av att kunna märka ut farleder oavsett utpekade anspråk. När det gäller områdets avgränsning är denna kopplad till det pågående arbetet kring ett föreslaget nytt naturreservat samt ett par mindre, befintliga naturreservat. Vilka eventuella begränsningar det föreslagna naturreservatet kommer att innebära för Försvarmaktens verksamheter behöver länsstyrelsen hantera genom dialog med Försvarmakten.

2e. Utklippan: Natur

Delar av områdesanspråket med huvudanvändning natur är beläget inom riksintresse sjöövningsområde Hanö. Inom sjöövningsområdet kan Försvarmakten inte acceptera åtgärder som avser naturskydd eller inrättande av naturskydd då det kan föranleda att Försvarmakten tvingas begränsa verksamheten vid övningsområdet. En sådan begränsning, bedömer Försvarmakten, föranleder skada på riksintresset.

Delar av områdesanspråket är också lokaliserat inom influensområde för buller för riksintressena Södra Tjurkö och Bollö skjutfält samt Torhamns skjutfält. Försvarmakten kan inte acceptera åtgärder som innebär krav på att minska bullerstörningar i området, då det skulle innebära begränsningar av verksamheten vid skjutfälten.

Inom området finns militära farleder som behöver kunna märkas ut, Försvarmakten önskas att detta kan tillgodoses oavsett utpekade anspråk.

Kommentar

Havsplanen förtydligas avseende Försvarmaktens behov av att kunna märka ut farleder oavsett utpekade anspråk. Område 2e har fått sin avgränsning av statligt utpekade riksintresse för naturvård och föreslaget nytt naturreservat kopplat till musselbank. Havsplanens utpekande innebär i sak ingen förändring mot nuläget och i den mån Försvarmaktens har kunnat bedriva verksamhet i området idag bör detta kunna fortgå på samma sätt även framgent. Länsstyrelsen hanterar frågor om vilka verksamheter som kan tillåtas i skyddade områden.

3b. Söder Gåsafeten: Försvar och sjöfart

Havsplanen föreslår att lagring av material kan prövas i området. Samråd ska ske med Försvarmakten inför en sådan prövning, vilket bör framgå av havsplanen.

Kommentar

Havsplanen förtydligas avseende lagring av material och att samråd ska ske med Försvarmakten inför en prövning.

4c. Klippbanken. Utvinning av material

Delar av områdesanspråket med huvudanvändning utvinning av material är beläget inom riksintresse sjöövningsområde Hanö. Inom sjöövningsområdet kan Försvarmakten inte acceptera fasta installationer eller åtgärder som innebär att Försvarmaktens möjligheter att utnyttja sjöövningsområdet

begränsas. Samråd ska ske med Försvarmakten, vilket bör framgå av havsplanen.

Kommentar

Havsplanen förtydligas avseende utvinning av material och att samråd ska ske med Försvarmakten inför en prövning.

5a. och 5b. Hanöbanken väst och öst: Försvaret, fiske och energiutvinning

Området är beläget inom riksintresse för totalförsvarets militära del sjöövningsområde Hanö samt inom område med särskilt behov av hinderfrihet. Inom sjöövningsområdet liksom hinderfrihetsområdet kan Försvarmakten inte acceptera fasta anläggningar då sådana påverkar Försvarmaktens möjlighet att öva fullt ut. Påverkan på riksintressena består i att fysiska hinder över, på eller under vattnet begränsar verksamheten för flyg och fartyg.

Inom område Hanöbanken kan etablering av vindkraftverk också komma att skada riksintressen för totalförsvarets militära del som omfattas av sekretess.

Försvarmakten ser dock positivt på att det i havsplanen tydligt framgår att det föreligger en konflikt mellan intressena försvar och energiutvinning.

Kommentar

Synpunkten noteras. I den kommungemensamma havsplanen anges:

”Utgångspunkten är att så långt möjligt pröva förutsättningarna för samexistens mellan försvar och anläggning för energiutvinning genom gemensamt acceptabla lösningar för att tillgodose intressenas behov av havsområdet. Dock är det staten som vid en eventuell prövning av produktionsanläggning för energi avgör om samexistens är möjlig.”

Övrigt:

I havsplanen uttrycks att vattenbruk och fast infrastruktur kan medges inom hela havsområdet. Försvarmakten kan inte acceptera verksamheter och permanenta åtgärder inom Försvarmaktens sjöövningsområden då det innebär begränsningar för Försvarmaktens möjlighet att bedriva verksamhet.

Kommentar

Havsplanen förtydligas avseende hanteringen och begränsningen av den möjliga intressekonflikten mellan vattenbruk och fast infrastruktur i förhållande till Försvarmaktens möjlighet att bedriva verksamhet.

4. Sjöfartsverket

Generellt:

Sjöfartsverket anser att förslaget är alltför miljötungt, vilket betyder att kommunerna i allt väsentligt bortsett från samhällsekonomiska och näringspolitiska ställningstaganden vilket i sin tur avspeglar sig i avvägningar med tillhörande konsekvenser.

Kommentar

Havsplanen förtydligas rörande de olika anspråkens samhällsekonomiska

påverkan och hur förändringar som uppstår genom ställningstaganden kan komma att påverka detta. Havsplanen utvecklas också i de delar som berör näringsliv och sjöfarten i relation till energi, service och fiske.

Sjöfartsverket vill också påtala att det inte är kommunernas sak att göra avvägningar mellan riksintressen enligt PBL i en översiktsplan, kommunerna skall istället visa hur dessa skall tillgodoses för Länsstyrelsen. I detta avseende har Havs- och vattenmyndigheten ett delvis annat uppdrag än kustkommunerna.

Kommentar

Havsplanen har ej haft för avsikt att göra avvägningar mellan statliga intressen utan söker endast att synliggöra kommunernas syn på de olika anspråken i förhållande till varandra och hur kommunerna avser att tillgodose dessa anspråk. Havsplanen kommer att förtydligas rörande detta.

Sjöfartsverket noterar att det rent allmänt tycks saknas väsentlig kunskap i utredningsarbetet kring sjöfartens förutsättningar, hur sjöfart fungerar idag och inte minst hur sektorn kan komma att förändras i framtiden.

Sjöfartsverket vill påtala behovet av ett mer detaljerat kartunderlag för att det skall bli tydligare var olika intressekonflikter uppstår.

Kommentar

Havsplanens olika avsnitt om sjöfart och dess påverkan justeras för att ge en mer rättvisande bild. Även områden där påtagliga intressekonflikter förekommer mellan olika anspråk kommer att tydliggöras i havsplanen.

Luft- och sjöfart:

Sjöfartsverket ser att det uppstår en begreppsförvirring när luftfart och sjöfart blandas ihop, dessa två företeelser bör delas upp då de två transportslagen har helt olika förutsättningar.

Kommentar

Havsplanen bibehåller det sammanlagda kapitlet men skillnaden mellan transportslagens olika anspråk och förutsättningar ska tydligare presenteras i avsnittet.

Sjöfart/Konsekvenser:

Sjöfartsverket ser rent allmänt stora brister i konsekvensutredningen med avseende på sjöfart vilket leder till delvis felaktiga ställningstaganden.

Utökad sjöfart är inte liktydigt med att

- utsläpp av ämnen och avgaser ökar.
- sjöfarten kommer att öka sina ytanspråk.
- antalet olyckor eller utsläpp ökar.

Muddring kan bli fler i en framtid men de sker främst i redan anspråkstagna områden såsom farleder och hamnar.

Kommentar

Havsplanens konsekvensbeskrivning justeras för att ge en mer rättvisande

bild av sjöfarten och dess påverkan.

Farleder/farledsstråk:

Sjöfartsverket vill påtala att farleder/farledsstråk inte kan flyttas utan att först ha utretts. I förekommande fall krävs moderna sjömätningar och sjösäkerhetsmässiga utredningar innan sådana ställningstaganden eller överväganden kan göras.

Kommentarer rörande riksintresseklassade farleder, farledsstråk, ankarplatser och Sjösäkerhetsanordningar (SSA) och Sjöfartsverkets möjligheter att underhålla och nyetablera sjösäkerhetsanordningar.

I planförslagets områdesvisa ställningstagande är sjöfartens riksintressen ej tillräckligt tydligt beskrivet eller saknas helt. Det bör framgå vilka farleder av riksintresse som går igenom de olika områden som är beskrivna i kartan. Det bör också framgå i beskrivningen av de olika områdena vilka ställningstaganden som görs beträffande sjöfarten.

Involvera sjöfartens intressen i planeringsprocesser som berör havet och ha tidig och löpande dialog när områdesförslag för fasta installationer tas fram.

I kapitlet "Tematiska planeringsförutsättningar saknas farlederna 2711 samt 2075 som är av riksintresse.

Kommentar

Havsplanen förtydligas kring sjöfartens förutsättningar och behov. Beskrivningen av riksintresset kompletteras med saknade farleder och med tydliga ställningstaganden kopplade till sjöfarten i dess relation till andra anspråk i havsområdet.

Natura 2000/områdesskydd:

Sjöfartsverket är av den principiella inställningen att sjöfart med tillhörande infrastruktur, såsom befintlig verksamhet och enskilt transportslag, inte utgör tillståndspliktig verksamhet i områden som omfattas av områdesskydd.

Kommentar

Havsplanen förtydligas kring sjöfartens förutsättningar inom områden med områdesskydd.

Vattenbruk:

Vid tillståndsprövning av vattenbruk görs en sjösäkerhetsmässig bedömning av anläggningens placering och lämplighet, det är oklart om någon sådan bedömning gjorts i planarbetet eller om förslaget helt bygger på miljöaspekter. Detta bör utvecklas eller förtydligas i det fortsatta arbetet.

Kommentar

Havsplanen förtydligas avseende hanteringen av den möjliga intressekonflikten mellan vattenbruk och sjösäkerhet.

5. Trafikverket

MSA-ytan för Kallinge flygplats redovisas i kartan på sidan 56. Delar av Blekinges fastland och kust berörs även av MSA-ytorna för flygplatserna i Kalmar och Kristianstad, vilka bör redovisas i planen.

Kommentar

Havsplanen kompletteras med redovisning av samtliga MSA-yltor som överlappar planområdet.

6. Karlskrona kommun - kommunledningsförvaltningen

Yrkesfisket, Försvarsmakten, det rörliga friluftslivet, havsbaserad vindkraft och sjöfart är centrala i Karlskrona kommuns utveckling. Särskilt viktigt att Försvarsmaktens intressen tillgodoses.

Kommentar

Noteras. Havsplanen har som mål att värna höga naturvärden utan att för den skull negativt påverka yrkesfiske, Försvarsmaktens intressen, det rörliga friluftslivet, möjligheten till havsbaserad vindkraft eller sjöfart.

7. Ronneby kommun - kommunstyrelsen

Förslaget har skickats till tekniska förvaltningen för yttrande och de har inga synpunkter på förslaget medan kommunledningsförvaltningen har synpunkter.

Under tematiska ställningstaganden finns mål, politiska ställningstaganden och strategier som beskriver hur havsområdena kan användas och som även är tänkta att ligga till grund för framtida beslut. Textformuleringen i strategierna är i vissa fall väldigt luddigt formulerade och måste formuleras om så att de blir tydliga, så att handläggaren med strategin som hjälp kan fatta ett beslut. Detta är särskilt viktigt eftersom kunskapsunderlaget i dokumentet har brister.

I dokumentet används begreppet kustzon på olika sätt och det förvirrar läsaren. Olika områden nämns i dokumentet och det är ofta väldigt otydligt om de ingår i planområdet eller om det är utanför. Ett förtydligande och konsekventa benämningar behövs. Texten behöver också ses över, så att stavfel och att vissa bokstäver och text med fetstil rättas till.

Kunskapsunderlaget omfattar områden både inom och utom havsplanens område och det bör förtydligas. Underlaget i övergripande planeringsförutsättningar har brister. Strukturen måste bli tydligare och sakfel rättas till. Beskrivning saknas t ex av de organismer som lever i Östersjön kopplat till bottensubstrat medan beskrivning av arter som inte klarar av att leva där finns med. Vissa textavsnitt berör Västerhavet och bör tas bort.

Kunskapsunderlaget i tematiska planeringsunderlaget är i stort sett bra. Texten under rubriken Vattenbruk bör ses över och ändras lite. Det bör förtydligas att kunskapsunderlaget handlar om områden såväl innanför som utanför planområdet. Om kunskapsunderlaget i tematiska planeringsunderlaget ska användas som grund för att fatta beslut så föreslår jag att kartor läggs in som skikt i tekis, och om det är möjligt ska man kunna klicka på kartan och läsa text om varje område såväl innanför som utanför planområdet.

Utöver ovanstående: 5 sidor med förslag till ändringar i olika avsnitt i texten.

Kommentar

Havsplanen korrigeras avseende begreppet kustzon. Otydliga ställningstaganden justeras. Beskrivningen av vattenbruk ses över. Sakfel rättas till och saknade beskrivningar läggs till. Listan med förslag till justeringar har beaktats vid revidering av planbeskrivningen. Havsplanens förhållande till områden utanför planområdets avgränsning förtydligas.

8. Kristianstads kommun

Kristianstad anser att samstämmighet råder gällande mellankommunala frågor mellan Havsplan för Blekinges kustkommuner och Kristianstad kommuns förslag till kust och havsplan granskningshandling BN 2017-08-29.

Kristianstads kommun har studerat de intressen som gränsar till vår kommun och finner att havsanvändningskartan i stort överensstämmer i gränsen. Ett av dessa intressen är de höga naturvärden som finns i de grunda, kustnära områdena som börjar i Kristianstads kommun och sedan sträcker sig vidare norrut. För att dessa områden ska kunna bevaras och utvecklas är det av största vikt att kontinuiteten består och att så stora sammanhängande områden som möjligt avsätts för naturvårdsändamål. Kristianstads kommun ser det som positivt att det råder samstämmighet i denna fråga.

Kommentar

Noteras. Hanteringen av mellankommunala intressen kommer ytterligare lyftas i utställningshandlingen.

8. Torsås kommun - kommunstyrelsen

Utbyggnad vid Trolleboda skulle kunna innebära att farleden behöver förändras. Torsås kommun anser att man tydligare bör belysa de mellankommunala frågorna.

Kommentar

Noteras. Hanteringen av mellankommunala intressen kommer ytterligare lyftas i utställningshandlingen.

10. Borgholms kommun - kommunstyrelsens utskott

Borgholms kommun ser mycket positivt på havsbaserad vindkraft. De förmedlar att de är betydligt mera positiva till den havsbaserade vindkraften i de matriser som redovisas i hållbarhetsbedömningar, även kortsiktigt.

Kommentar

Noteras.

De önskar se en snabbare utveckling av den havsbaserade vindkraften. Samtidigt är de också positiva till utveckling av andra havsbaserade energikällor som till exempel vågkraft. Det är viktigt att försvarets intressen i de områden där försvaret prioriteras inte i onödan inkräktar på annan verksamhet som till exempel energiproduktion.

Kommentar

Noteras. I havsområdet utanför Blekinge har Försvarmakten starka anspråk. Aktuell havsplan försöker så långt möjligt bana väg för framtida dialog kring utvecklingen av energiproduktion till havs. Havplanen kompletteras med information om möjligheterna att utveckla vågkraft. I slutändan är det dock en avvägning som ligger utanför kommunernas möjlighet till påverkan då det handlar om motstående riksintresseanspråk.

Vi tror att havsbruk kommer att få en stor betydelse framöver och anser därför att detta behöver arbetas in i havsplanen på ett tydligare sätt än vad som är gjort.

Kommentar

Havsplanen kommer att utvecklas avseende anspråk kopplade till havsbruk.

Marint skräp har därför en stor betydelse, och är något som kommunen ser som prioriterat att försöka komma tillrätta med.

Kommentar

Noteras.

Kommunens syn är att förutsättningarna för det "småskaliga" yrkesfisket bör bevakas och förbättras. De yrkesfiskare som bidrar till lokal försäljning bidrar aktivt till besöksnäringen, då lokalproducerat efterfrågas.

Kommentar

Noteras. Avsnitt om yrkesfiske kommer att kompletteras avseende det småskaliga, kustnära fisket och dess anspråk och möjligheter.

Frågan om det finns anledning att beakta intresset för avsaltning/dricksvatten från havet i det fortsatta havsplanearbetet.

Kommentar

Frågan kommer att behandlas översiktligt i havsplanen.

Synpunkter i detalj på miljökonsekvensbeskrivningen:

Sidan 36, Område Ö240. Området sägs ha låg miljöpåverkan men påverkan på kustområdena från den övergödda utsjön är påtaglig med ett förändrat växtsamhälle från omfattande och djupgående blåstångsområden till ettåriga röd-, brun- och fintrådiga alger som konkurrerar ut den för fisklek och yngel viktiga blåstången. Uppvällning av fosfor från syrefria bottenar har observerats vilka ger ytterligare näringspåslag på kusten. Slutsatsen att det är låg miljöpåverkan ifrågasätts.

Tabellerna i kapitel 5 är otydliga och behöver förklaras ytterligare.

Sidan 70 Förvånande få vrak runt Öland, särskilt öster om Böda, stämmer detta verkligen?

Sidan 108 och 112. Kartorna anger marina skyddade områden som även är inritade på land. Ändra titel och förklaringsstext eller gör bättre legend.

Kommentar

Synpunkter enligt ovan kommer att beaktas i det fortsatta arbetet genom kompletteringar och förtydliganden i havsplanen.

Konsekvensanalys:

Möjligheter att utveckla havsbaserad vindkraft skulle ha stor betydelse för Borgholms kommun och eftersom de statliga havsplanerna i det korta perspektivet inte bedömer havsbaserad vindkraft som särskilt lönsamt är det viktigt att framhålla kommunens syn.

Kommentar

Konsekvenskapitlet kommer att utvecklas rörande konsekvenser kopplade till vindkraft till havs och övriga anspråk i havsområdet.

Havsbruk är sparsamt behandlat i havsplanerna och även här finns anledning att trycka på de möjligheter som finns.

Kommentar

Konsekvenskapitlet kommer att utvecklas rörande konsekvenser kopplade till havsbruk.

11. Sveriges yrkesfiskare - SYEF och SFPO

- I den nu aktuella havsplanen är yrkesfisket till största delarna endast markerat i de yttre delarna av territorialvattnet. Yrkesfiske bedrivs i alla delar av området.
- Område 2a-2e. Yrkesfiske med passiva redskap undantas från restriktioner inom dessa områden.
- Skydds jakt ska vara tillåten i havsplanen, även i områdena 2a-2e.

Kommentar

Havsplanen har utgått från utpekade riksintresseområden vid redovisningen av yrkesfiskets anspråk inom havsområdet. Att yrkesfisket även har anspråk inom övriga delar av havsområdet kommer att tydliggöras. Havsplanen kommer även förtydligas rörande möjligheter och eventuella begränsningar av fiske med passiva redskap och skydds jakt inom områden med utpekade områdesskydd. Dessa frågor ligger dock utanför den kommunala planeringens påverkan. Här blir havsplanen endast en förmedlare av förhållanden som regleras på annat sätt.

Se även bilaga två för minnesanteckningar från uppföljande möte.

12. Naturskyddsföreningen Karlshamn

Naturskyddsföreningen framför synpunkter och förslag enligt nedan:

Områden och botten inventeras för att kunna identifiera lämpligt område för dumpning av muddermassor och att områden som hyser ålgräsängar får skyddszoner inrättade kring sig.

Kommentar

Havsplanen kompletteras med en kriterieanalys för att identifiera inom

vilka delar av havsområdet som dumpning av muddermassor skulle kunna prövas i en framtid. Havspanen kommer att kompletteras med uppgifter om förekomst av ålgräsängar inom och utanför planområdet. Ålgräsängarnas känslighet för exempelvis muddring och dumpning av muddermassor kommer att beskrivas. Inom nu aktuellt planområde överstiger djupet ofta 6 meter varför förutsättningarna för ålgräsängar bedöms vara begränsade.

Bottentrålning bör stoppas inom området.

Kommentar

Havspanen kompletteras med beskrivning av den negativa påverkan som bottentrålning innebär och begränsningar rörande bottentrålning som gäller inom havsområdet redan idag. Inom ramen för denna havspan kan dock inte bottentrålning ytterligare begränsas. Staten, genom Havs och vattenmyndigheten (HaV) hanterar förbud/tillstånd för trålning.

Dumpning av avfall från sjötrafik ej tillåts inom planområdet.

Kommentar

Havspanen kompletteras med beskrivning av dumpning av avfall från sjötrafiken och regler kopplade till denna företeelse. Utöver detta kan inte nu aktuell havspan införa ytterligare begränsningar i frågan.

Hantering av sjötrafikens barlastvatten belyses bättre och att regler tillkommer som skyddar den marina miljön från främmande arter.

Kommentar

Havspanen kompletteras med beskrivning av hanteringen av barlastvatten och regler kopplade till denna företeelse. Utöver detta kan inte nu aktuell havspan införa ytterligare begränsningar i frågan

Hantering av sjötrafikens tvätt- och rengöringsavfall från tankrengöring belyses bättre och att regler tillkommer som hindrar utsläpp till den marina miljön.

Kommentar

Havspanen kompletteras med beskrivning av sjötrafikens tvätt- och rengöringsavfall från tankrengöring och regler kopplade till denna företeelse. Utöver detta kan inte nu aktuell havspan införa ytterligare begränsningar i frågan

Miljöpåverkan från sjötrafikens drivmedel och dess utsläpp belyses och krav sätts upp. Buller och ljudstörningar både över och under vattenytan begränsas.

Kommentar

Havspanen kompletteras med beskrivning av sjötrafikens miljöpåverkan från drivmedel, utsläpp, buller och ljudstörningar och regler kopplade till dessa företeelser. Utöver detta kan inte nu aktuell havspan ytterligare införa ytterligare begränsningar i frågan

Försvaret bör arbeta för att minimera påverkan på den marina miljön både under och över vatten genom mindre skadliga utsläpp och buller.

Kommentar

Noteras. Försvarmakten följer en miljökalender för att minska den negativa påverkan från deras verksamhet över året. De kan då exempelvis undvika att störa fåglar under häckning eller fisk under lekperioder.

13. Svenska kraftnät

Positivt att stamnätsförbindelsen mellan Sverige och Polen är omnämnd i havsplanen då den är ett viktigt planeringsunderlag och behöver beaktas vid kommunernas fortsatta planarbete. Det är därför önskvärt att Swe-Pol Link också synliggörs i planens kartunderlag. Stamnätet för el går att hämta via Geodataportalen.

Så länge våra rekommendationer beaktas har Svenska kraftnät inga invändningar mot aktuell havsplan.

Kommentar

Havsplanen kompletteras så att SWE-POL Link synliggörs på kartor. Områden som berörs av stamnätsförbindelsen kompletteras med text hur denna ska beaktas.

14. E.ON

Elförsörjningen är en väsentlig del för utvecklingen av näringsverksamhet och bostadsbyggande inom området. Inte minst är utbyggnad och ombyggnad av elnätet viktig för att garantera fullgod leveranssäkerhet och en bidragande faktor i omställningen till det förnybara samhället.

Ankringsförbud:

E.ON anser att risker med sjökablar oftast är förknippat med ankring.

Kommentar

Noteras.

Byggnation nära elanläggningar:

Byggnation eller annan exploatering nära en elanläggning måste ske med hänsyn till föreskrifter och andra anvisningar eller rekommendationer kopplat till anläggningen och det elektromagnetiska fält som alstras.

Kommentar

Havsplanen kompletteras med uppgift om hur exploatering nära elanläggning ska hanteras.

Magnetfält:

Trots omfattande internationell forskning saknas idag entydiga resultat som påvisar ett samband mellan exponering av magnetiska fält och negativa hälsoeffekter.

Kommentar

Havsplanen omfattar områden minst 300 meter från land. Frågan om magnetfältens negativa hälsoeffekter är därför inte direkt kopplad till havsplanen. Havsplanen kompletteras med upplysning om magnetfältens eventuella negativa konsekvenser kopplat till kontexten sjökabel i Östersjön.

Det är kommunens ansvar att se till att den fysiska planeringen av kommunen sker med försiktighet och att undvika att placera nya bostäder, sjukhus, skolor och förskolor nära elanläggningar, för att därigenom begränsa risken för förhöjda elektromagnetiska fält.

Kommentar

Havsplanen omfattar områden minst 300 meter från land. Frågan är därför inte direkt kopplad till havsplanen.

Elanläggningar inom området:

E.ON har inom länets havsplaneområde ett lokalt ledningsnät av sjökabel för elförsörjning av skärgården. Därutöver finns ett förgrenat distributionsnät i mark eller luft för den lokala elförsörjningen behov på öarna.

Gällande utbyggnader i samband med bebyggelseutveckling och exploateringar önskar E.ON återkomma i samband med upprättande av detaljplaner och lovgivning.

Kommentar

Havsplanen omfattar områden minst 300 meter från land. Frågan om bebyggelseutveckling är därför inte direkt kopplad till havsplanen. I den mån E.ON har sjökabel inom havsområde där vindkraftsutbyggnad eller annan exploatering skulle vara aktuell i en framtid kommer E.ON beredas möjlighet till samråd.

E.ON Värme samt E.ON Vind kan ha åsikter utöver våra gällande havsplanen.

Kommentar

Noteras. E.ON Värme samt E.ON Vind kommer att beredas möjlighet till samråd.

15. Blekinge Offshore

Blekinge Offshore anser att det är mycket positivt att Havs- och Vattenmyndigheten nu genomför en översyn kring hur havsytorna bör användas.

Det är även positivt att denna översyn är nationellt geografiskt gränsöverskridande. En brist vi ser är att begränsad samordning sker mellan de olika grannlänerna.

Kompenserande åtgärder bör förekomma för att hantera intressekonflikter vid infrastrukturprojekt till havs.

Havsplaneringsprojektet bör hantera intressena utefter dess specifika

förutsättningar och ej utefter geografiska länsuppdelningar samt proaktivt söka samexistenslösningar där konfliktytor uppstår.

Kommentar

Havsplanen kommer att kompletteras rörande mellankommunala intressen. Planens geografiska avgränsning innebär dock oundvikligen en begränsning över vilka frågor och ställningstaganden som kan hanteras inom ramen för denna havsplan. Det havsplanen kan försöka förmedla är dock att gränsöverskridande dialog och kompensationsåtgärder kan vara en väg till samförstånd och lösningar som ger stora vinster för samhället i stort.

16. S W (privatperson redovisas med initialer)

Underhåll och förbättringar av hamnen bör inte vara beroende av tillhörigheten till olika havsområden.

Tillsyn och underhåll av den ur energisynpunkt viktiga s.k. Polenkabeln vara möjlig inom samma planområde.

Gränsen område 2c och 3a borde gå från Kofsanabb och söderut. Då kommer Karlshamns hamnar inom samma intresseområde.

Området 2 c Pukaviksbukten föreslås innefatta även delar utanför Karlshamn/ Stjärnö av någon anledning.

Kommentar

Havsplanen kompletteras med läget av SWE-POL Link och i berörda delområden säkerställs möjligheten till tillsyn och underhåll. När det gäller avgränsning av område 2c utgår denna från ett utpekat områdesskydd. Havsplanen kommer att förtydligas rörande hur delområden har avgränsats och vad detta innebär för olika motstående anspråk som ringats in av respektive område.

Fortsatt planarbete

Avsikten är att respektive kommuns styrgrupp ska ta ställning till samrådsredogörelsen i samband med beslut om utställning i april och maj 2019. Havsplanen beräknas därefter ställas ut under perioden maj - augusti 2019.

Havsplanen beräknas kunna antas tidigast i respektive kommuns kommunfullmäktige november 2019.

Medverkande tjänstemän

Samrådsredogörelsen har sammanställts av nedanstående tjänstemän i samråd med berörda kommunala tjänstemän och med stöd av SWECO.

Karlskrona, den 29 mars 2019

Dan Janéus
Sölvesborgs kommun

Christina Johansson
Karlskrona kommun

Jeanette Conradsson
Karlshamns kommun

Hanna Olsson
Karlskrona kommun

Kristina Eklund
Ronneby kommun

Minnesanteckningar samrådsmöte

Datum: 2018-03-06

Tid: 18.00-20.00

Plats: Rådhuset i Karlshamn, Rådhusalen

Närvarande: Dan Janéus, Sölvesborgs kommun, Jeanette Conradsson, Karlshamns kommun, Kristina Eklund, Ronneby kommun, Christina Johansson och Hanna Olsson, Karlskrona kommun samt Mikael Bäckman och Jonas Ronsby, konsulter från SWECO. Utöver dessa deltog 55 personer.

Samrådsmötets genomförande

Samrådsmöte inleddes med en kort introduktion till mötet. Deltagarna från kommunerna och SWECO presenterade sig. Därefter en kort runda bland åhörarna för att höra i vilken egenskap de var där. En övervägande del av åhörarna var studenter från BTH (41 st). Bland övriga mötesdeltagare fanns medlemmar i båtklubbar. Två kom från Sveriges yrkesfiskares ekonomiska förening. Även Blekinge Offshore och Hällaryds samhällsförening var representerade. Andra var privatpersoner med intresse för ämnet.

Havsplanen presenterades med en inledande bakgrundsbeskrivning:

- Varför är det viktigt med havsplanering just nu?
- Statlig och kommunal havsplanering pågår samtidigt över samma vatten
- Varför en kommungemensam havsplan?

Vidare förklarades vilka intressen och anspråk som finns i havsområdet. Därefter övergick presentationen i att redovisa geografiska och tematiska ställningstaganden som görs i planförslaget. Konsekvenser förslaget kan förväntas få redovisades avslutningsvis och därefter bjöds åhörarna in till diskussion.

Synpunkter och diskussion

Yrkesfiskarna inledde med samtal kring planens "naturområden", framförallt det utanför Ronnebykusten. Som kustfiskare med passiva redskap ville de veta hur havsplanen påverkar möjligheterna till fiske i zonen. Passiva redskap påverkar inte bottarna som exempelvis trålning gör.

Som svar angavs att planen i sig inte reglerar fisket, men att det förmodligen inte finns någon konflikt mellan denna typ av fiske och utpekade naturintressen. Fiske som redan idag får ske inom Natura 2000-områden och liknande kan fortgå i samma utsträckning. Yrkesfiskarna framhåller att det krävs dialog och att man vill vara med i processerna. De har upplevt att beslut inte har grundats på sakkunskap.

Kommunerna pekar på samrådet och att det är viktigt att lämna skriftliga synpunkter. Här hänvisas även till dialogmöten som genomförts innan samrådet och att havsplanen lyft yrkesfisket som ett viktigt intresse. Enighet om att frågan om kustfiskets samexistens med naturvärden ska bevakas i havsplanen och att dialog ska ske.

Fråga ställs om varför inte "gröna" områden i anslutning till Tärnö i Hällaryds skärgård och utanför södra Listerkusten fått beteckningen "2", natur, på kartan. Här förklaras att de är del av skydd som sträcker sig utanför det berörda havsområdet, men att synpunkten kommer att lyftas i det fortsatta arbetet. Områdena kan komma att ges en siffra och beskrivning likt övriga "gröna" områden.

Blekinge Offshore tar upp "Taggen" som är utpekad som område för energiproduktion. Området sträcker sig över gränsen till Skåne och Kristianstad och frågan är om det varit någon samordning eller samarbete med grannlandet och grannkommunen ifråga om detta. Kommunerna svarar att så inte är fallet och att Kristianstads plan har lite annan utformning då den behandlar både kust och hav och kommit längre i processen. Enighet att det vore en fördel med samordning över länsgränser med tanke på planen berör gränsöverskridande frågor.

Fråga ställs om inte hela kustzonen borde vara utpekad som natur i planen, inte bara vissa delar. Kommunerna förklarar att de områden där natur prioriteras som användning, har någon form av skydd och är utpekade som värdefulla. Statliga intressen har varit utgångspunkt för hur "naturområdenas" gränser dragits. Även i det fortsatta arbetet kommer det att ske samordning med den statliga planeringen.

En diskussion om "döda zoner" i Östersjön vidtog. Några sådana, där djur- och växtliv försvunnit, finns inte inom planområdet. Yrkesfiskarna menade att föroreningsituationen i havet har förbättrats. För tio år sedan var det värre. Färjorna slängde sopor i havet. Nu tas soporna om hand i land istället, utan avgift. Däremot har plastprodukterna i havet ökat. Fiskarter som torsk, sill och skarpsill har minskat drastiskt de senaste 25 åren.

Någon framhöll att utsläppen från Södra och Nymöllas pappersbruk minskat efter att reningen förbättrats. Ett tecken på detta är att blåstången är på väg tillbaka.

Blekinge Offshore tar upp frågan om dumpning. Behovet är stort av dumpningsplatser för massor, inte minst från muddring i hamnarna. Kommunerna förklarar att sådana platser saknas idag, men att planen framhåller att sådana platser ska identifieras där det kan prövas om dumpning kan vara möjlig.

Avslutningsvis informerades om att samrådet skulle pågå till 4 maj 2018 och hur man kunde lämna in skriftliga synpunkter. Vidare förklarades att havsplanen kommer att revideras efter samrådet och att det kommer en ny uppdaterad version. Efter antagandet kommer havsplanen att vara vägledande för politiska beslut som berör havet. Planen ska möjliggöra en god utveckling!

Dan Janérus
Sölvesborgs kommun

Christina Johansson
Karlskrona kommun

Jeanette Conradsson
Karlshamns kommun

Hanna Olsson
Karlskrona kommun

Kristina Eklund
Ronneby kommun

Minnesanteckningar från möte med BL, fiskare

Datum: 2018-09-24

Närvarande: Kristina Eklund, Ronneby kommun och BL, fiskare.

Det var framförallt två frågor som B ville förtydliga från samrådsyttrandet. Båda gäller de "gröna" områdena med beteckningen NATUR på plankartan. Han undrar vilka restriktioner dessa områden kommer att medföra? I dessa områden anser han att det är viktigt att vi skriver med att fiske med passiva redskap ska tillåtas i framtiden. Passiva redskap är långrev, nät och i viss mån burar. Sedan berättade han att det finns något som heter landnot och snörpgarn som används för att fånga sill. Det är HaV som beslutar om regleringar för fisket även om LST beslutar om naturreservat.

I samma områden tycker han också att det är viktigt att jakt på säl och skarv ska vara tillåtet och att detta ska vara inskrivet i planen. Skydds jakt på skarv beslutar Länsstyrelsen, medan säl visste han inte vem som beslutar om. (kanske är det Helcom som beslutar om det). Det var en svårare process med skydds jakt på säl (gråsäl) och det finns inga förvaltningsplaner gällande dessa så som det finns på mycket annat vilt tex älg, björn och rådjur. Man kan jaga säl och använda både dess kött och päls.

Fisket förekommer hela vägen in till strandkanten.

Trålning är tillåtet 8 distansminuter ut från kusten.

Det finns en gren på SLU som heter SLU Aqua som håller på att ta fram burar för att fånga torsk som då blir fredad från sälen.

Det finns ca 10 yrkesfiskare med licens i Blekinge idag. Utöver det finns det sportfiskare, fritidsfiskare/husbehovsfiskare. Fritidsfiskare får inte sälja sin fisk och det finns begränsning hur redskapen får vara (antal krokar och meter nät). Sportfiskare fiskar bara med spö.

Kristina Eklund
Ronneby kommun

LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN

Rätts och djurskydd
Anna Martinsson

YTTRANDE

1 (13)

2018-05-07

538-967-2018

Karlskrona kommun

Begäran om yttrande över interkommunal havsplan för Blekinge

Er beteckning:

Länstyrelsen i Blekinge län har erhållit Sölvesborgs, Karlshamns, Ronnebys och Karlskronas förslag till översiktsplaner avseende havsområdet för samråd.

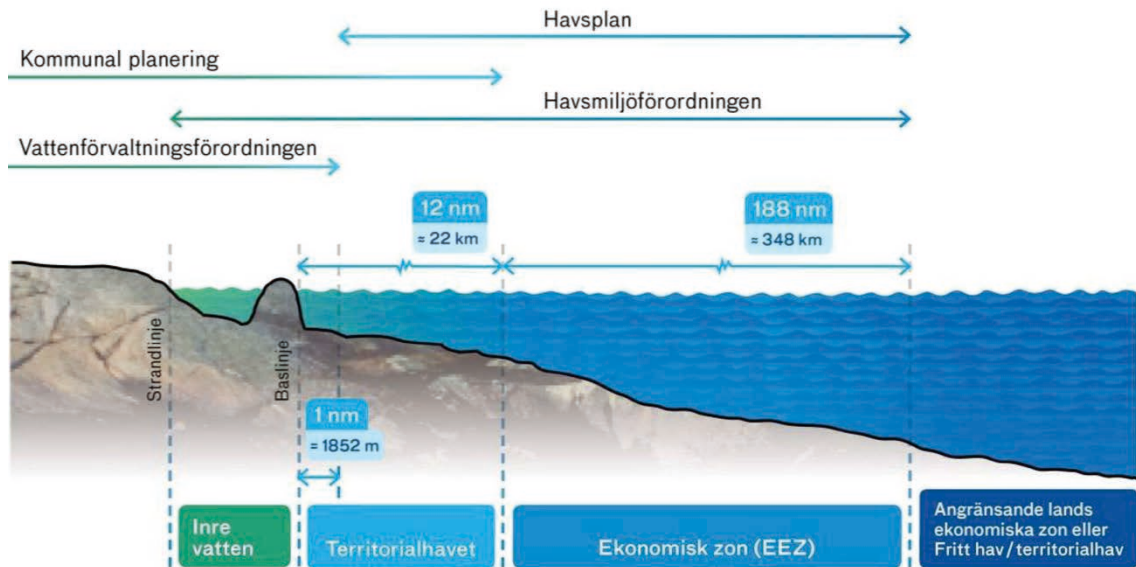
Redogörelse för ärendet

”För vart och ett av havsområdena Bottniska viken, Östersjön och Västerhavet ska det finnas en havsplan som ger vägledning till myndigheter och kommuner vid planläggning och prövning av anspråk på användning av området. Havsplanerna ska omfatta Sveriges ekonomiska zon och de områden som inte ingår i fastigheter i svenskt territorialhav utanför de särskilda avgränsningslinjer, en nautisk mil räknat från baslinjerna, som framgår av bilaga 6 till lagen (2017:1272) om Sveriges sjöterritorium och maritima zoner. Syftet med havsplanerna ska vara att bidra till en långsiktigt hållbar utveckling. Havsplanerna ska beslutas av regeringen.

Regeringen får meddela föreskrifter om sådana förbud eller begränsningar som i fråga om verksamheter och åtgärder inom ett havsplanerat område behövs för att uppnå syftet med planen. *Lag (2017:1274)*.

Kustkommuner ansvarar enligt plan- och bygglagen för översiktsplaneringen på land, för kusten och för territorialhavet.

Havs- och vattenmyndigheten har ansvar för den nationella havsplaneringen. Enligt 4 kap. 10 § miljöbalken, omfattar denna havsplanering både territorialhavet, undantaget det område om en sjömil som ligger närmast baslinjen och den svenska ekonomiska zonen. En närmare reglering av den nationella havsplaneringen görs i havsplaneringsförordningen (2015:400).

Länsstyrelsen ser det som önskvärt att planen på ett bra sätt samspelar med regionalt tillväxtarbete. Samråd bör äga rum med länsstyrelsen, berörda kommuner, regionplaneorgan och kommunala organ i övrigt som har ansvar för regionalt tillväxtarbete och transportinfrastrukturplanering (3 kap. 9 § PBL).

Länsstyrelsen i Blekinge och biosfärområdet Blekinge Arkipelag tog under hösten 2014 initiativ till en kommungemensam havsplanering för kustkommunerna i Blekinge. Kommunerna inledde sedan ett arbete under 2015 med att, i samverkan med länsstyrelsen, inventera kunskapsunderlag, undersöka möjligheterna att söka projektmedel och att hitta strukturerna för ett samarbete kring framtagandet av en gemensam havsplan i form av en fördjupning av översiktsplan.

Eftersom havsplanerna, liksom kommunernas översiktsplaner ska vara vägledande är regeringen angelägen om att de statliga havsplanerna och kommunernas översiktsplaner stämmer överens när havsplanerna väl antas. Havs- och vattenmyndigheten har därför avsatt pengar till så kallat KOMPIS-bidrag (KOMMunal Planering I (statlig Samverkan) för 2016 och 2017. Pengarna har fördelats till landets kustlänsstyrelser som ansvarar för utlysning och prövning av ansökningar från kommunerna. Blekinges kustkommuner tog våren 2016 fram en projektplan och medel söktes och beviljades för planarbetet.

Länsstyrelsens synpunkter och råd

Länsstyrelsen ställer sig positiv till att kommunerna genomför en interkommunal havsplan för länet. En havsplan ämnar skapa välbehövlig överblick över kommunens

planeringssituation och tydliggör långsiktigt strukturella frågeställningar och utvecklingsstrategier.

Riksintressen

Kommunerna har angivit vilka riksintressen som finns i kommunen och angivit hur riksintressena ska tillgodoses under respektive riksintresse.

Riksintresse för friluftslivet/ naturvården/ kulturmiljövården 3 kap 6 § MB

Mark- och vattenområden samt fysisk miljö i övrigt som har betydelse från allmän syn- punkt på grund av deras naturvärden eller kulturvärden eller med hänsyn till friluftslivet skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kultur- miljön. Därför bör ingen exploatering, som påtagligt skadar natur- eller kulturmiljön, ske inom dessa områden.

Riksintresse för totalförsvaret enligt 3 kap. 9 § MB

Försvarsfrågor inom havsplaneringen behandlas nationellt och ingår inte i samverkan med andra länder. Eventuell påverkan på totalförsvarets intressen behöver dock beaktas när gränsöverskridande planeringsfrågor inom andra sektorer hanteras. Totalförsvarets militära del ges förutsättningar för att bedriva sin verksamhet, bland annat genomföra militära övningar under olika förhållanden och bedriva signalspaning. Havsplanerna ska även ta hänsyn till behovet av strategisk försörjning av Sverige vid trängt läge inklusive säkerställande av transporters handlingsfrihet under krisberedskap.

Försvarsmakten pekar ut riksintressen och deras influensområden, samt andra områden av betydelse för totalförsvarets militära del. Inom de områden som har utpekats som riksintresse av Försvarsmakten finns övnings- och skjutområden och tekniska anläggningar. Flera sådana områden finns i Blekinges skärgård och havsområdet utanför kusten. Försvarsmaktens riksintressen omfattar dels riksintressen som kan redovisas öppet, dels riksintressen som av sekretessskäl inte kan redovisas öppet.

Försvarsmakten har 2017-11-30 fattat beslut om förnyad redovisning av riksintressen och områden av betydelse för totalförsvarets militära del. Riksintressekataloger med värdebeskrivningar samt kartor för alla landets län finns på Försvarsmaktens hemsida, www.forsvarsmakten.se.

Planen redovisar tydligt de intressen som finns inom respektive område.

Länstyrelsen vill framföra att utanför Sölvesborg och Karlshamns kust finns områden utpekade som riksintresse för energi enligt 3 kap.6 § MB. Vindkraftsproduktion i dessa lägen utgör en konflikt med riksintresset för totalförsvaret och Sjöövningssområde Hanö. Etablering av vindkraftverk och andra höga objekt kan medföra betydande negativ påverkan på militära intressen och utpekade riksintressen för totalförsvarets militära del. Den exakta effekten kan i vissa fall inte beskrivas öppet med hänsyn till att

informationen omfattas av försvarssekretess. Se mer under rubriken *Energiproduktion och energidistribution*.

Totalförsvarets civila delar- MSB

Länsstyrelsen vill upplysa kommunerna att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har tidigare meddelat att man under 2018 kommer att arbeta med att se över riksintresse för totalförsvarets civila delar och som är viktiga att beakta i den översiktliga planeringen framöver.

Riksintresse enligt 4 kap. 1 och 2 MB

Enligt 4 kap. 1 och 2 §§ MB får exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön komma till stånd i utpekade områden av riksintresse endast om det kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden. Turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets intressen ska särskilt beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön.

Natur

Enligt 4 kap. 1 och 2 §§ MB får exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön komma till stånd i utpekade områden av riksintresse endast om det kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden. Turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets intressen ska särskilt beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön.

Enligt 7 kap. 28 a§ MB krävs tillstånd för att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Skada på ett Natura 2000-område kan uppkomma även om åtgärden sker utanför området, eftersom det kan påverka livsmiljön eller de arter som finns inom skyddsområdet. De utvecklingsområden som kan påverka ett Natura 2000-område, bör undantas från exploatering.

Miljökonsekvenser gällande energi (sid 33), ”*Dessa höga ljud som uppstår vid pålning kan fördas långa sträckor i vatten*”. Länsstyrelsen vill påpeka att ljudvågorna vid pålningsarbete kan bli så starka att de orsakar permanenta hörselskador hos tumlare nära arbetsplatsen och kan störa deras beteende på flera kilometers avstånd. Länsstyrelsen anser att denna miljökonsekvens tydligt bör framgå i stycket.

Notera att BSPA-områden nu för tiden kallas Helcom MPA (Marien Protected Areas). Benämningen på sid. 34, 39 och 77 bör justeras.

Under stycket om miljö kvalitetsnormer för vatten nämns EU:s ramdirektiv för vatten och förvaltningen av vattenförekomsterna. Länsstyrelsen anser att stycket bör kompletteras med information om havsmiljödirektivet som även det innehåller relevanta miljö kvalitetsnormer med en förvaltning kopplad till sig. Övriga regleringar som är värdefulla att se över i den kommunala havsplaneringen är ankringsförbud, sjötrafikförordningen, ammunitionsdumpningsplatser, dykförbud och lagstiftning kopplad till kulturmiljö.

Länsstyrelsen anser att bottensubstratets koppling till naturvärden. *”Även bottenlevande djur har svårt att trivas i de grunda sandbottnarna”*. Somliga bottenlevande djur trivs på sandbottnar och andra på hårbotten. Förslag till omformulering: Även för många bottenlevande djur kan grunda sandbottnar vara en utmanande miljö.

NK23 Torhamns skärgård (sid 69). *”Vattenområdet mellan Torhamn och Utklippan är ett värdefullt marint referensområde för miljöundersökningar”*. Länsstyrelsen instämmer och tycker att det är positivt att ett marint referensområde finns utpekad.

N5 Biskopsmåla (sid 74). *Djuputbredningen av tångbälten är större än vid andra kustområden i Blekinge*. Förslagsvis ändras formulering till följande: *”Djuputbredningen av tångbältena ligger inom ramen för vad som kan förväntas i ett relativt öppet havsområde utan stor påverkan från tillrinnande vattendrag.”*

På sid. 73 har en del av meningen i andra stycket fallit bort. *”Bildande av naturreservat bidrar till att uppfylla flera av.”*

Under *övriga områdesskydd och värden* kan man även komplettera texten med planerade naturreservat. För tillfället arbetar Länsstyrelsen aktivt med Valjeviken och Björkenabben i Sölvesborgs kommun, Utlängan och Ungskär i Karlskrona kommun samt Blåmusselbankar i Biskopsmåla- Bräkne Hoby i Ronneby kommun.

Under Natur (sid 33). *”Blekinge är i huvudsak förskonat från de allvarliga problem med fiskdöd och dålig vattenkvalitet som på senare år har rapporterats från västra Hanöbukten”*? Länsstyrelsen vill poängtera att kunskapen gällande påverkan från miljöproblemen i Hanöbukten är otillräcklig. Länsstyrelsen föreslår att man omformulerar till: *”Blekinge är troligen förskonat från de allvarliga.”*

Under värdebeskrivningen kopplad till vattenbruk på sidan 54 står det att *”Den biologiska mångfalden är större i haven än på land...”*. Texten bör kompletteras med att det finns fler arter på land (som man känner till). Östersjön är ett artfattigt hav där

organismerna är utsatta för flera typer av stress som exempelvis salthalt och miljögifter. Vid vattenbruk bör särskild hänsyn tas till Östersjöns brackvattenmiljö och de påfrestningar som är koppade till detta. När det gäller fiskodlingar inom länet i marin miljö, så finns en odling i Karlshamns kommun och ytterligare en i Ronneby kommun som troligtvis kommer att starta upp inom den närmsta tiden.

Riksintresse yrkesfiske 3 kap. 5 § MB

Havsplanen ska ge förutsättningar för yrkesfisket. Det vore önskvärt att det tydligt framgår i detta stycke hur stor del av intresseområdena för yrkesfiske som vägs bort. Det står vidare att *"Ökad sjöfart leder även till ökade luftutsläpp från sjöfarten vilket kan påverka fisket"* (sid. 29). Länsstyrelsen skulle vilja att det påståendet förtydligas med på vilket sätt luftutsläppen påverkar fisket.

Under rubriken yrkesfiske finns en underrubrik som heter *"Skyddade områden"* (sid 29). Här omnämns naturreservaten, men inte Natura 2000-områden. De marina naturreservat som nämns är: Tromtö, Utklippan, Eriksberg, Starnö-Boön, Gö och Tjärö. Länsstyrelsen vill påpeka att denna lista har utökats och de marina naturreservat som finns idag är Sölvesborgviken, Sillnäs, Eriksberg, Starnö-Boön, Tjärö, Gö, Tromtö, Utklippan. Denna justering kan även göras på sid. 53. Länsstyrelsen vill även uppmärksamma de marina Natura 2000 områden som finns samt det marina biotopskyddsområdet Malkvarn utanför Hanö. Även dessa är marina skyddade områden i vid bemärkelse.

NK16 Listerby skärgård-Tromtö (sid 69). Länsstyrelsen föreslår att texten kompletteras med några meningar om områdets betydelse för fisk. Förslagsvis: *"De stora grundområdena skyddade från påverkan av vågor från havet utgör en idealisk miljö för rotade vattenväxter och lösliggande blåstång. Många arter av sötvattensfisk, som gädda och abborre, finner här goda betingelser för reproduktion och uppväxt."*

S. 20 Hanöbanken. Planen anger att yrkesfisket endast har intressen inom område 5b. Och gränsen för yrkesfiskets riksintresse går just där. Om vi i stället gör bedömningen utifrån det regionala fisket i Blekinge så är Länsstyrelsens bedömning att yrkesfiskets intressen är lika starka i 5a som i 5b.

S. 22 Länsstyrelsen delar uppfattningen att ett socialt hållbart yrkesfiske är viktigt för målsättningen om en levande kust och skärgård. Det kan därför vara lämpligt att även lyfta in ett av målen från *"Svenskt yrkesfiske 2020 – Hållbart fiske och nyttig mat"*, Jordbruksverket 2016, exempelvis från sidan 12: *För att strategins mål ska kunna förverkligas behöver myndigheterna bidra med en bra förvaltning som tar biologisk, social och ekonomisk hänsyn.*

S.26 och 29 sammanfattning och övriga regleringar. Hållbarhet vilar på flera ben. Planförslaget tar upp att ett syfte med havsplanen är att ge förutsättningar för ett miljömässigt hållbart fiske. Länsstyrelsen ser gärna att detta kompletteras med ett socialt och ekonomiskt hållbart fiske.

s.39 Länsstyrelsen vill upplysa kommunerna om att beslut om fredningsområden för fisk tas av Havs- och vattenmyndigheten, HaV. Länsstyrelsen samt andra intressenter har möjligheten att lämna förslag.

s.52 planeringsförutsättningar, yrkesfiske. Jordbruksverket och Havs- och vattenmyndigheten tog 2016 fram en strategi för yrkesfiskets utveckling: ”Svenskt yrkesfiske 2020 – Hållbart fiske och nyttig mat”. Det finns anledning att hänvisa till denna både när det gäller värdebeskrivning och vision om fiskenäringens utveckling.

s.52 Länsstyrelsens vill upplysa kommunerna att det finns i en fiskodling med kassar i kustvattnet även i Ronneby kommun, precis som i Karlshamns kommun.

Riksintresse för energi 3 kap. 8 § MB och områden för vindkraft

I enlighet med 4 kap. 10 § MB gällande avvägning mellan oförenliga intressen vill Länsstyrelsen upplysa kommunerna att i samrådshandlingen (2018-01-08) anges under *Områdesvisa ställningstagande* (s.19-21) fyra områden med huvudanvändning energi, antingen ensamt eller i kombination med annan huvudanvändning. Dessa områden stämmer överens med de av Statens Energimyndighet utpekade riksintressena för vindbruk.

För två av områdena, 5a (Hanöbanken väst) och 5b (Hanöbanken öst), finns sedan tidigare en intressekonflikt med riksintresse för totalförsvaret. I *Förslag till Havspan Östersjön* (samrådshandling 2018-02-15) från Havs- och vattenmyndigheten har riksintresset för vindbruk vägts bort. Därmed avviker den föreslagna havsplanen för Blekinges kustkommuner mot det nuvarande förslaget till nationell havspan från Havs- och vattenmyndigheten.

Regionala och mellankommunala intressen

Besöksnäringen är en tillväxtbransch i Blekinge. Det som gör länet attraktivt som besöksmål, gör det ofta attraktivt även för permanentboende. Länsstyrelsen, stödjer planens inriktning om samordning genom gemensamma riktlinjer för flera kommuner. De mellankommunala intressena kan med fördel även redovisas på karta.

Olika typer av etableringar till havs riskerar att ligga inom MSA-påverkade zoner eller inom influensområden för luftrum enligt 3 kap. 9 § MB. MSA-ytorna för flygplatsen i

Ronneby är redovisad enligt planen men zonerna från Kalmar och Kristianstad, bör även de redovisas i planen. Flygplatserna är sakägare och ska därför beredas möjlighet att yttra sig. Likaså ska Luftfartsverket och Försvarsmakten, i egenskap av sakägare, ges möjlighet att yttra sig över planen. Länsstyrelsen förutsätter att kommunen hör berörda flygplatser samt Luftfartsverket och Försvarsmakten. I de fall det framkommer behov av flyghinderanalys ska en sådan genomföras och skickas till berörda flygplatser. Lokaliseringsbedömning sker även hos Försvarsmakten. Läs mer på Försvarsmaktens webbplats (www.forsvarsmakten.se), där blankett finns.

Luftfartsverket, vilka lämnar eget yttrande, har inget att erinra mot gällande havsplan.

Länsstyrelsen vill dock lyfta fram att före byggstart (då bygglov eller miljötillstånd finns) ska också blanketten ”flyghinderanmälan” (enligt Luftfartsförordningen SFS2010:770) skickas in till Försvarsmakten. Flyghinderanmälan avser byggnader och andra föremål (högre än 45 m och belägna inom tätort, högre än 20 m utanför tätort). Läs mer på Försvarsmaktens webbplats där blankett finns. Blanketten skickas in senast 4 veckor före uppförandet av byggnaden till: fm.flyghinder@lfv.se och registrator@fmv.se.

Hälsa och säkerhet, olyckor, översvämning och erosion.

Planen behandlar väldigt lite om miljöfarlig verksamhet eller förorenade områden. Länsstyrelsen anser att det vore fördelaktigt med en underkarta som pekar ut kända områden med föroreningar och ammunitionsdumpningsplatser, inklusive platser där man hittat senapsgas. Information om dessa är ofta väl kända och finns utmärkta på sjökort. En sådan karta skulle hjälpa till vid större, regionala ställningstaganden och hjälpa till i planeringen av naturinsatser, miljöfarlig verksamhet samt kabeldragningar.

Buller

Se information om anläggningsbuller vid anläggningar under stycket ”Natur”

Utvinning av material

Område 4c. Klippbanken.

Delar av områdesanspråket med huvudanvändning sandutvinning är beläget inom riksintresse sjöövningssområde Hanö. Samråd ska ske med Försvarsmakten, vilka lämnar eget yttrade. Den interkommunala planen stämmer i detta område överens med punkten som pekats ut i det statliga samrådsförslaget på havsplan för Östersjön framtaget av Hav och Vattenmyndigheten,

Förorenade områden

Länstyrelsen föreslår att under förslag till åtgärder föreslås bland annat att en ”*regional plan för oljebekämpning i kustområdet bör tas fram för Blekinge för att minska skadan som uppstår vid eventuella sjöfartsolyckor som medför större oljeläckage*”.

Länstyrelsen påpekar att det finns en uppdaterad regional oljeskyddsplan (2017) som behöver kompletteras med en uppdaterad miljöatlas.

Se även under punkten Hälsa och säkerhet, olyckor, översvämning och erosion.

Infrastruktur

Trafikverket, vilka lämnar eget yttrande visar på att MSA-ytan för Kallinge flygplats redovisas i kartan på sidan 56. Delar av Blekinges fastland och kust berörs även av MSA-ytorna för flygplatserna i Kalmar och Kristianstad, vilka bör redovisas i planen.

Se vidare information under punkten Hälsa och säkerhet, olyckor, översvämning och erosion.

Kulturmiljö

Marinarkeologi

Länstyrelsen anser att kommunerna gjort ett bra arbete gällande kulturmiljö men en tydlig koppling till kulturmiljölagen saknas.

Texten bör använda begreppet fornlämning istället för fornminnen.

s. 13 Intressekonflikter:

Kulturmiljö – yrkesfiske. Spökgarn fastnar ofta i vrak vilket leder till att kulturmiljövärden skadas, förutom att de fortsätter att fiska. Vid borttagande av garnen är det viktigt att antikvarisk expertis är med för att inte skada ytterligare. (se även s 43 om marint skräp).

Kulturmiljö-Luft- och sjöfart. Här borde också muddring av hamnar och farleder ingå. Då blir påverkan större.

S.19 Områdesvisa ställningstaganden

Kännedom om kulturmiljölagen (1988:950) och den arkeologiska processen är dålig. Beredskap skapas genom att informera om parallella lagstiftningar. Den regionala havsplanen bör ge en helhetsbild av planeringsförutsättningarna till havs för att undvika att projekt eller verksamheter får tillstånd enligt miljöbalken, för att sedan ytterligare behöva tillståndsprövas enligt Kulturmiljölagen. Det leder till obalans i tillståndsprövningen.

Det är viktigt att företagaren hanterar kulturmiljö i god tid för att kunna tidsplanera och samverka vid t ex sjömätningar till havs för att minska kostnader.

Systematiska inventeringar saknas i havet vilket innebär att det generellt är brist på planeringsunderlag för arkeologi i havet. Det som är känt registreras i Riksantikvarieämbetets fornlämningsregister (FMIS). Det som registrerats är ofta inte

antikvariskt bedömt, vilket innebär att få lämningar är fornlämningsklassade. Positionerna är en riktlinje och är oftast inte exakt angivna. Det, tillsammans med att olika verksamheter har olika påverkansområden, gör att det är svårt att sätta ett generellt säkerhetsavstånd. Arbetet fortgår för att få ökad kännedom och bättre tekniker för att dokumentera botten. Detta gör att nya fornlämningar tillkommer. Fornlämningar är skyddade enligt Kulturmiljölagen oavsett om de är kända eller inte. Det bristfälliga underlaget gör att områden inte kan friskrivs till förmån för andra intressen, utan att dessa utretts arkeologiskt. Detta sker som en del av en prövningsprocess inför en exploatering och betalas av företagaren. Det krävs nästan alltid en arkeologisk utredning innan någon större exploatering i havet kan ske.

Inom de områdesvisa ställningstagandena bör ovanstående förklaras. Kulturmiljö kan ingå även utanför kustzonen, men det är särskilt känsligt i kustzonen och vid landanslutningar. Det är viktigt att planera projekten som helhet även om inte alla områden ingår i planen.

S 21. Kulturvärden

Formuleringen bör skriva översvämmade istället för sjunkna.

Länsstyrelsen ser positivt på vidare kontakt med länsstyrelsen inför beställning av till exempel inventeringar. Det är även länsstyrelsen eller konsulter utvalda av länsstyrelsen som gör värdering, analys och pekar ut områden.

S 27 Om miljöbedömning

Även Kulturmiljölagen bör tas upp som lagstiftning, precis som Plan – och Bygglagen och Miljö Balken.

S 27 Kulturmiljö. Här bör framgå att fornlämningar är skyddade enligt KML oavsett om de är kända eller inte.

S 35 Förslag till åtgärder. Verka för en tidig kontakt med Länsstyrelsen för samråd enligt 10§ 2 kap. KML.

S 39 Lagstiftning om havsplanering – även här bör Kulturmiljölagen tas upp.

Friluftsliv

Notera att riksintressen för friluftsliv utpekas av Naturvårdsverket efter samråd med Havs- och vattenmyndigheten. Fiskeristyrelsen har upphört (sid 49). Riksintressen för yrkesfiske utpekas av Havs- och vattenmyndigheten eftersom Fiskeriverket har upphört (sid. 53).

Hushållning med resurser

Enligt hushållsförordningen 1998:896 3§ ska Länsstyrelsen ta de initiativ som behövs för att det i arbetet med miljökonsekvensbeskrivningar och i planerings- och beslutsprocesser tas hänsyn till 3 och 4 kap. miljöbalken. Initiativen ska tas så tidigt som möjligt i processerna. När 3 och 4 kap. miljöbalken ska tillämpas vid prövningen av ett mål eller ärende, ska länsstyrelsen särskilt verka för att riksintressena tillgodoses i den prövningen. Av plan- och bygglagen (2010:900) framgår att länsstyrelsen ska verka för att riksintressen tillgodoses i kommunala planer enligt den lagen.

Länsstyrelsens arbete ska grundas på underlag från de myndigheter som anges i 2 §. För ett område som omfattas av en beslutad havsplan enligt 4 kap. 10 § miljöbalken ska dock länsstyrelsens arbete grundas på planen.

Grön infrastruktur och ekosystemtjänster

Länsstyrelsen är positiv till att havsplanen ska bidra till en marin grön infrastruktur och främjandet av ekosystemtjänster (ett av de övergripande planeringsmålen). I det beskrivande stycket om ekosystemtjänster under kapitlet om planeringsförutsättningar (sid. 38-39) föreslår Länsstyrelsen att man kompletterar texten med kopplingen till grön infrastruktur. Definitionen av grön infrastruktur är följande: "*Grön infrastruktur utgör ett ekologiskt funktionellt nätverk av livsmiljöer och strukturer, naturområden samt anlagda element som utformas, brukas och förvaltas på ett sätt så att biologisk mångfald bevaras och för samhället viktiga ekosystemtjänster främjas i hela landskapet*". Genom att förslaget till havsplan tar hänsyn till grön infrastruktur och ekosystemtjänster, uppfylls även ett etappmål under biologisk mångfald: *Betydelsen av den biologiska mångfalden och värdet av ekosystemtjänster*. Senast år 2018 ska betydelsen av biologisk mångfald och värdet av ekosystemtjänster vara allmänt kända och integreras i ekonomiska ställningstaganden, politiska avväganden och andra beslut i samhället där så är relevant och skäligt.

Det skulle även vara av intresse att bedöma vilka ev. konsekvenser förslaget till havsplan har på naturens förmåga att leverera ekosystemtjänster till förmån för människor och samhälle, samt hur planförslaget påverkar den marina gröna infrastrukturen.

Det är positivt att grön infrastruktur nämns i värdebeskrivningen under natur (planeringsförutsättningar, sid. 67). Länsstyrelsen föreslår att det sista stycket flyttas fram till inledningen, förslagsvis i kombination med beskrivningen av ekosystemtjänster på sid. 38.

Klimatförändringar

Blekinge har ett gynnsamt klimatläge för svenska förhållanden men är också i ett utsatt läge för väder och vind på grund av närheten till havet. Klimatförändringar kommer att påverka haven och människans möjlighet att nyttja havet som resurs på många olika sätt. Det finns stor sannolikhet att klimatfrågan innebär förändringar i ekosystemen, isläggningmönster, strömmar och syresättning, vind- och vågmönster. Människans utsläpp av koldioxid innebär även en ökad försurning av haven med potentiellt långtgående konsekvenser för organismer och ekosystem. De klimatologiska förutsättningarna och deras förväntade förändring i tid, både avseende medelvärden och variationer, är således viktiga parametrar för planeringsprocessen. I Östersjön kan ekosystemen förändras drastiskt.

Miljömål

Arbetet med en översiktsplan för Blekinge havsområde har bäring på lagstiftning, direktiv och strategier på era olika nivåer; global, europeisk, nationell och regional nivå. Länsstyrelsen anser att kustkommunerna på ett tydligt och fördelaktigt sätt visar på hur planen knyter an till miljö kvalitetsnormer och miljömål på såväl global som nationell och regional nivå.

Miljöbedömning och miljökonsekvensbeskrivning (MKB)

Enligt miljöbalkens kapitel 6 kap 12 § miljöbalken ska miljökonsekvensbeskrivningen innefatta en redogörelse för de åtgärder som planeras för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet medför. Ansvar för uppföljningen har den kommun eller myndighet som beslutar om antagandet av planen eller programmet.

Miljöpåverkan av planen kommer att följas upp inom ramen för det befintliga miljöarbetet för respektive kommun.

Uppföljningen sker bland annat genom aktualisering av havsplanen. Syftet med uppföljningen är att se om åtgärderna bidrar till måluppfyllelse på det sätt som det är tänkt, att kontrollera att negativ miljöpåverkan inte blir större än avsett, samt att kunna upptäcka och åtgärda oförutsedda negativa konsekvenser.

Samråd med Länsstyrelsen hölls under maj/juni 2017.

De som deltagit i beslutet

Beslutet har fattats av avdelningschef Doris Larsson med samhällsplanerare Anna Martinsson som föredragande. I beslutet har även klimat- och energistrateg Ulf Hansson, länsfiskekonsulent Lars Lundahl, miljöskyddshandläggare Anna Algö, marinekolog Jenny Hertzman, marinbiolog Ulf Lindahl, avdelningschef Lars Olsson, planarkitekt Carina Burelius och marinarkeolog Petra Stråkendal deltagit.